12. VNÚTORNÝ SYSTÉM KONTROLY A HODNOTENIA ŽIAKOV, MATURITNÁ SKÚŠKA

Názov a adresa školy:	Súkromná SOŠ, Pod Kalváriou 36, 080 01 Prešov
Názov školského vzdelávacieho programu:	**GASTRONOMICKÉ SLUŽBY**
Kód a názov ŠVP:	64 Ekonomika a organizácia, obchod a služby II
Kód a názov študijného odboru:	**6445 K kuchár**
Stupeň vzdelania:	úplné stredné odborné vzdelanie – ISCED 3A
Dĺžka štúdia:	4 roky
Forma výchovy a vzdelávania:	denné štúdium pre absolventov základnej školy

Naša škola považuje vnútorný systém kontroly a hodnotenia žiakov za najvýznamnejšiu kategóriu celého procesu. Naším cieľom je poskytovať žiakovi spätnú väzbu, prostredníctvom ktorej získava informácie o tom, ako danú problematiku zvláda, ako dokáže zaobchádzať s tým, čo sa naučil, v čom sa zlepšil a v čom má ešte nedostatky. Hodnotenie žiaka vychádza z jasne stanovených cieľov a konkrétnych kritérií, ktorými sa dá jeho výkon zmerať. Preto neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia musí byť aj konkrétne odporúčanie alebo rada, ako má žiak ďalej postupovať, aby svoje nedostatky odstránil. Kontrolu vyučovacieho procesu budeme orientovať na skúšanie a hodnotenie žiakov.

Skúšanie

Počas skúšania budeme preverovať, čo žiak vie a čo nevie, alebo čo má vedieť, ako sa má zlepšiť v porovnaní sám so sebou alebo s kolektívom – zisťujeme stupeň dosiahnutia cieľov vyučovacieho procesu. Pri skúšaní využijeme širokú škálu rôznych spôsobov a postupov – individuálne, frontálne, skupinovo, priebežne alebo súhrne po ukončení tematického celku alebo na konci školského roka, ústne, písomne (didaktické testy, písomné cvičenia a úlohy, projekty, a pod.).
Skúšaním budeme preverovať výkon žiaka z hľadiska jeho relatívneho výkonu (porovnáme výkon žiaka s výkonmi ostatných žiakov) alebo individuálneho výkonu (porovnáme jeho súčasný výkon s jeho prechádzajúcim výkonom). Pri každom skúšaní budeme preverovať výkon žiaka na základe jeho výkonového štandardu, ktorý je formulovaný v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu ako vzdelávací výstup. Dôležitou súčasťou skúšania je aj formatívne hodnotenie, ktoré považujeme za významnú súčasť motivácie žiaka do jeho ďalšej práce, za súčasť spätnej väzby medzi učiteľom a žiakom.

Hodnotenie

Cieľom hodnotenie žiaka v škole je poskytnúť žiakovi a jeho rodičom spätnú väzbu o tom, ako žiak zvládol danú problematiku, v čom má nedostatky a kde má rezervy. Súčasťou hodnotenia je tiež povzbudenie do ďalšej práce, návod, ako postupovať pri odstraňovaní nedostatkov. Hodnotenie žiakov budeme vyjadrovať rôznymi formami: slovom, číslom, známkou. V rámci hodnotenia budeme preverovať výsledky činnosti žiakov podľa určených kritérií. Niektoré kritériá budú všeobecne platné pre všetky predmety, špecifické výkony žiakov budú hodnotené podľa stanovených kritérií hodnotenia.

Neoddeliteľnou súčasťou hodnotenia žiaka je aj jeho správanie, prístup a postoje. Hodnotenie nikdy nesmie viesť k znižovaniu dôstojnosti, sebadôvery a sebaúcty žiaka.

Pravidlá hodnotenia žiakov

Počas štúdia hodnotíme všetky očakávané vzdelávacie výstupy, ktoré sú formulované výkonovými štandardmi v učebných osnovách každého vyučovacieho predmetu. Ku každému vzdelávaciemu výstupu vymedzujeme kritériá hodnotenia, učebné zdroje, medzipredmetové vzťahy a metódy a prostriedky hodnotenia, ktoré sú v súlade s cieľmi vyučovacieho predmetu a jeho výchovnými a vzdelávacími stratégiami. Tým zabezpečíme komplexnosť vedomostí a ich aplikáciu.
Nasledujúce pravidlá sú platné pre celé obdobie vzdelávania žiaka a sú v súlade so spoločenskými výchovnými a vzdelávacími stratégiami na úrovni školy:
1. Hodnotenie zameriavame a formulujeme pozitívne.
2. Žiak sa hodnotí podľa miery splnenia daných kritérií.
3. Známka z vyučovacieho predmetu nezahŕňa hodnotenie správania žiaka.
4. Vyučujúci klasifikujú iba prebrané a precvičené učivo.
5. Žiak má dostatok času na učenie, precvičovanie a upevnenie učiva.
6. Podklady pre hodnotenie a klasifikáciu získava vyučujúci hlavne: sledovaním výkonov a pripravenosti žiaka na vyučovanie, rôznymi druhmi písomných prác, analýzou výsledkov rôznych činnosti žiakov, konzultáciami s ostatnými vyučujúcimi a podľa potreby s psychologickými a sociálnymi pracovníkmi.
7. Pri klasifikácii používa vyučujúci platnú klasifikačnú stupnicu.
8. Výsledky žiakov posudzuje učiteľ objektívne.
9. V predmete, v ktorom vyučujú viacerí učitelia, je výsledný stupeň klasifikácie stanovený po vzájomnej dohode.
10. Písomné práce sú žiakom oznámené vopred, aby mali dostatok času na prípravu.
11. Významným prvkom procesu učenia je práca s chybou.

Pri hodnotení žiakov počas jeho štúdia jednotlivých predmetov sa podľa povahy predmetu zameriavame predovšetkým na:

 Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou teoretického zamerania.
Hodnotíme hlavne ucelenosť, presnosť, trvalosť osvojenia požadovaných poznatkov, kvalitu, rozsah získaných spôsobilostí, schopnosť uplatňovať osvojené poznatky a zručnosti pri riešení teoretických a najmä praktických úloh, pri výklade a hodnotení spoločenských a prírodných javov a zákonitostí. Posudzuje sa kvalita myslenia, jeho logika, samostatnosť a tvorivosť, aktivita v prístupe k činnostiam, záujem o tieto činnosti a vzťah k týmto činnostiam, výstižnosť a odborná jazyková správnosť ústneho a písomného prejavu, kvalita výsledkov činností, osvojené metódy samostatného štúdia.
Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:
Žiak:
- Uplatnil osvojené poznatky, fakty, pojmy, definície, zákonitostí, vzťahy a zručnosti pri riešení teoretických a praktických úloh, pri vysvetľovaní a hodnotení spoločenských a prírodných javov.
- Preukázal kvalitu a rozsah získaných vedomostí vykonávať požadované intelektuálne a motorické činnosti.
- Prezentoval kvalitu myslenia, predovšetkým jeho logiku, samostatnosť a tvorivosť.
- Mal aktívny prístup, záujem a vzťah k daným činnostiam.
- Preukázal presný, výstižný, odborný a jazykovo správny ústny a písomný prejav.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Si osvojil účinné metódy a formy štúdia.

 Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou praktického zamerania.
Hodnotí sa vzťah k práci, pracovnému kolektívu a praktickým činnostiam, osvojenie praktických zručností a návykov, ovládania účelných spôsobov práce, využívanie získaných teoretických vedomostí v praktických činnostiach, aktivita, samostatnosť, tvorivosť, iniciatíva v praktických činnostiach, kvalita výsledkov činnosti, organizácia vlastnej práce a pracoviska, udržiavanie poriadku na pracovisku, dodržiavanie predpisov a bezpečnosti a ochrane zdravia pri práci, starostlivosť o životné prostredie, hospodárne využívanie surovín, materiálov a energie.
Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:
Žiak:
- Si osvojil praktické zručností a návyky a ich využitie.
- Preukázal vzťah k práci, pracovnému kolektívu, pracovným činnostiam, aktivitu, samostatnosť a tvorivosť.
- Preukázal kvalitu výsledkov zadaných činností.
- Zvládol efektívne spôsoby práce a organizáciu vlastnej práce ako aj pracoviska, udržiaval na pracovisku poriadok.
- Dodržiaval predpisy o BOZP a starostlivosť o životné prostredie.
- Hospodárne využíval suroviny, materiál, energiu, prekonal prekážky v práci.
- Zvládol obsluhu a údržbu zariadení, používaných prístrojov, nástrojov a náradia, prekonal prekážky v práci.

 Hodnotenie vo vyučovacom predmete s prevahou výchovného zamerania.
Hodnotíme hlavne tvorivosť a samostatnosť prejavu, osvojenie potrebných vedomostí a zručností, ich tvorivú aplikáciu, poznávanie zákonitostí daných činností a ich uplatňovanie vo vlastnej činnosti, kvalitu prejavu, vzťah žiaka k činnostiam a jeho záujem o tieto činnosti, estetické vnímanie, prístup k umeleckému dielu a estetike spoločnosti, rešpekt k tradíciám, kultúrnemu a historickému dedičstvu našej krajiny, aktívne zapojenie sa do kultúrneho diania a športových akcií.
Pri hodnotení vzdelávacích výstupov sa budú používať nasledovné všeobecné kritériá hodnotenia:
Žiak:
- Preukázal tvorivosť a samostatnosť prejavu.
- Si osvojil potrebné vedomostí, skúseností, činností a ich tvorivú aplikáciu.
- Prezentoval poznatky o zákonitostiach daných činností a uplatnil ich vo vlastnej činnosti.
- Preukázal kvalitu prejavu.
- Preukázal vzťah a záujem o dané činnosti.
- Prezentoval estetické vnímanie, svoj prístup k umeleckému dielu a skomentoval estetické reakcie spoločnosti.

Hodnotenie žiakov od 1.1.2022 (novela školského zákona č. 415/2021 Z. z.)

Hodnotenie žiakov a opatrenia vo výchove v stredných školách § 55

(1) Hodnotenie žiaka sa vykonáva podľa úrovne dosiahnutých výsledkov vo vyučovacom predmete

a) priebežne počas školského roka a

b) súhrnne na vysvedčení za prvý polrok a druhý polrok školského roka.

(2) Priebežné hodnotenie vo vyučovacom predmete sa vykonáva formou

a) klasifikácie,

(3) Hodnotenie vykonané formou klasifikácie sa vyjadruje v jednotlivých vyučovacích predmetoch klasifikačnými stupňami

a) 1 – výborný,

b) 2 – chválitebný,

c) 3 – dobrý,

d) 4 – dostatočný,

e) 5 – nedostatočný.

(4) Súhrnné hodnotenie vykonané formou klasifikácie je hodnotenie žiaka vo vyučovacom predmete klasifikačným stupňom.

(5) Žiakovi, ktorý v niektorom vyučovacom predmete nie je hodnotený žiadnou z foriem podľa odseku 2, 3 alebo odseku 4, sa na vysvedčení a v katalógovom liste žiaka uvádza

a) „aktívne absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu aktívne zúčastňoval,

b) „absolvoval“, ak sa žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu ospravedlnene nezúčastňoval alebo bol prítomný a zo závažných dôvodov nepracoval, alebo

c) „neabsolvoval“, ak žiak na vyučovaní vyučovacieho predmetu nepracoval alebo sa neospravedlnene vyučovania nezúčastňoval.

(6) Žiak z vyučovacieho predmetu neprospel, ak

a) je hodnotený klasifikačným stupňom nedostatočný,

b) neabsolvoval vyučovací predmet.

(7) Správanie žiaka sa hodnotí stupňom klasifikácie

a) 1 – veľmi dobré,

b) 2 – uspokojivé,

c) 3 – menej uspokojivé,

d) 4 – neuspokojivé.

§ 55a

(1) Celkové hodnotenie žiaka na konci prvého polroka a druhého polroka vyjadruje výsledky jeho hodnotenia vo vyučovacích predmetoch a hodnotenie jeho správania.

(2) Celkové hodnotenie žiaka sa na konci prvého polroka a druhého polroka na vysvedčení, ak odsek 10 neustanovuje inak, vyjadruje takto

a) prospel s vyznamenaním,

b) prospel veľmi dobre,

c) prospel alebo

d) neprospel.

(3) Žiak v celkovom hodnotení prospel s vyznamenaním, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako chválitebný, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 1,5 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“; v školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách aj z profilového predmetu má stupeň klasifikácie výborný.

(4) Žiak v celkovom hodnotení prospel veľmi dobre, ak v žiadnom vyučovacom predmete nemá stupeň klasifikácie horší ako dobrý, priemerný stupeň klasifikácie z vyučovacích predmetov nemá horší ako 2,0 a jeho správanie je hodnotené ako „veľmi dobré“; v školách umeleckého priemyslu a konzervatóriách aj z profilového predmetu má stupeň klasifikácie nie horší ako chválitebný.

(5) Žiak v celkovom hodnotení prospel, ak

a) v žiadnom vyučovacom predmete hodnotenom formou klasifikácie nemá stupeň klasifikácie nedostatočný,

b) v niektorom vyučovacom predmete má hodnotenie „aktívne absolvoval“ alebo „absolvoval“ alebo

(6) Žiak v celkovom hodnotení neprospel, ak z niektorého vyučovacieho predmetu neprospel.

(7) Žiak, ktorý na konci druhého polroka neprospel z viac ako dvoch vyučovacích predmetov, alebo ktorý po komisionálnej skúške z vyučovacieho predmetu neprospel, opakuje ročník počas plnenia povinnej školskej dochádzky; v strednej škole môže opakovať ročník na základe rozhodnutia riaditeľa školy.

(8) Ročník opakuje aj žiak, ktorého nebolo možné zo závažných zdravotných dôvodov hodnotiť ani v náhradnom termíne.

(9) Účastník výchovy a vzdelávania nemôže opakovať ročník.

(10) Žiak, ktorý sa vzdeláva podľa medzinárodného programu, sa hodnotí podľa pravidiel hodnotenia tohto medzinárodného programu. Ak medzinárodný program neupravuje pravidlá hodnotenia, žiak sa hodnotí podľa tohto zákona.

(11) V posledný vyučovací deň prvého polroka školského roka škola vydá žiakovi výpis hodnotenia vyučovacích predmetov a správania žiaka za prvý polrok. Tento výpis nie je verejnou listinou. Vysvedčenie za prvý polrok sa vydáva na základe žiadosti plnoletého žiaka, zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo zástupcu zariadenia.

(12) V posledný vyučovací deň školského roka sa vydáva všetkým žiakom vysvedčenie, ktoré obsahuje hodnotenie vyučovacích predmetov a správania žiaka za oba polroky príslušného školského roka. V poslednom ročníku vzdelávacieho programu strednej školy alebo odborného učilišťa sa žiakom vydáva vysvedčenie v posledný vyučovací deň pred začiatkom záverečnej skúšky, maturitnej skúšky alebo absolventskej skúšky.

§ 56

(1) Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne v prvom polroku, žiak sa za prvý polrok nehodnotí; riaditeľ školy určí na jeho vyskúšanie a hodnotenie náhradný termín, a to spravidla tak, aby sa hodnotenie mohlo uskutočniť najneskôr do dvoch mesiacov po skončení prvého polroka.

(2) Ak nemožno žiaka vyskúšať a hodnotiť v riadnom termíne v druhom polroku, žiak je skúšaný aj hodnotený za toto obdobie spravidla v poslednom týždni augusta a v dňoch určených riaditeľom školy.

(3) Žiak, ktorý na konci druhého polroka neprospel najviac z dvoch vyučovacích predmetov, môže na základe rozhodnutia riaditeľa školy vykonať z týchto predmetov komisionálnu skúšku podľa § 57 ods. 1 písm. d). Žiak konzervatória, ktorý z umeleckej praxe alebo z profilového predmetu neprospel, alebo žiak školy umeleckého priemyslu, ktorý z umeleckej praxe alebo z profilového predmetu neprospel, nemôže vykonať komisionálnu skúšku podľa § 57 ods. 1 písm. d).

(4) Komisionálnu skúšku podľa § 57 ods. 1 písm. d) môže vykonať aj žiak, ktorý na konci prvého polroka neprospel najviac z dvoch vyučovacích predmetov, ktoré sa vyučujú len v prvom polroku.

(5) Termín komisionálnej skúšky podľa § 57 ods. 1 písm. d) určí riaditeľ školy tak, aby sa táto skúška podľa

a) odseku 3 vykonala do 31. augusta; žiakovi, ktorý zo závažných dôvodov nemôže prísť vykonať túto skúšku v určenom termíne, možno určiť náhradný termín na jej vykonanie do 10. septembra,

b) odseku 4 vykonala do klasifikačnej porady za druhý polrok.

(6) Žiak, ktorý sa bez závažných dôvodov nezúčastní komisionálnej skúšky podľa § 57 ods. 1 písm. d), z vyučovacieho predmetu neprospel.

(7) Žiak nadväzujúcej formy odborného vzdelávania a prípravy a externej formy štúdia sa nehodnotí zo správania.

(8) Ak plnoletý žiak alebo zákonný zástupca neplnoletého žiaka má pochybnosti o správnosti hodnotenia na konci prvého polroka alebo druhého polroka, môže do troch pracovných dní odo dňa získania výpisu hodnotenia vyučovacích predmetov a správania žiaka za prvý polrok alebo do troch pracovných dní odo dňa skončenia obdobia školského vyučovania požiadať riaditeľa školy o vykonanie komisionálnej skúšky; ak je vyučujúcim riaditeľ školy, o preskúšanie žiaka možno požiadať zriaďovateľa. Preskúšať žiaka nemožno, ak bol v klasifikačnom období z príslušného vyučovacieho predmetu hodnotený na základe komisionálnej skúšky.

§ 57

Komisionálne skúšky v stredných školách
(1) Žiak sa hodnotí podľa výsledkov komisionálnej skúšky, ak

a) vykonáva rozdielovú skúšku v strednej škole,

b) požiada o preskúšanie plnoletý žiak alebo zákonný zástupca neplnoletého žiaka,

c) podá vyučujúci pedagogický zamestnanec alebo riaditeľ školy podnet na preskúšanie žiaka,

d) neprospel z vyučovacieho predmetu,

e) študuje podľa individuálneho učebného plánu v strednej škole,

f) je oslobodený od povinnosti dochádzať do školy,

g) vykonáva na konci prvého polroka a druhého polroka v konzervatóriu alebo v škole umeleckého priemyslu skúšku z umeleckej praxe a skúšku z profilového predmetu,

h) plní školskú dochádzku osobitným spôsobom,

i) vzdeláva sa individuálne podľa § 24 alebo

j) vykonáva komisionálnu skúšku s cieľom získať nižšie stredné vzdelanie.

(2) Komisionálnu skúšku povoľuje alebo nariaďuje riaditeľ školy.44) Riaditeľ školy môže povoliť prítomnosť zákonného zástupcu neplnoletého žiaka alebo zástupcu zariadenia na komisionálnej skúške.

(3) Ak sa komisionálna skúška koná z dôvodu, že žiak neprospel z vyučovacieho predmetu a túto komisionálnu skúšku koná najmenej 20 % žiakov z príslušného ročníka, komisionálna skúška sa môže konať za prítomnosti povereného zamestnanca Štátnej školskej inšpekcie a povereného zamestnanca orgánu miestnej štátnej správy v školstve.

(4) V jeden deň môže vykonať žiak komisionálne skúšky najviac z dvoch vyučovacích predmetov.

(5) Komisia pre komisionálne skúšky má najmenej troch členov, ktorých vymenúva a odvoláva riaditeľ školy. Výsledok komisionálnej skúšky vyhlási predseda komisie pre komisionálne skúšky verejne v deň konania komisionálnej skúšky. Výsledok každej komisionálnej skúšky je pre hodnotenie žiaka konečný.

§ 58

Opatrenia vo výchove
(1) Za vzorné správanie, za vzorné plnenie povinností alebo za statočný čin možno žiakovi udeliť pochvalu alebo iné ocenenie.

(2) Ak sa žiak previní proti školskému poriadku, možno mu uložiť napomenutie alebo pokarhanie od triedneho učiteľa, majstra odbornej výchovy, pokarhanie od riaditeľa, podmienečné vylúčenie alebo vylúčenie.

(3) Ak žiak svojím správaním a agresivitou ohrozuje bezpečnosť a zdravie ostatných žiakov, ostatných účastníkov výchovy a vzdelávania alebo narúša výchovu a vzdelávanie do takej miery, že znemožňuje ostatným účastníkom výchovy a vzdelávania vzdelávanie, riaditeľ školy alebo školského zariadenia, okrem špeciálnych výchovných

zariadení, môže použiť ochranné opatrenie, ktorým je okamžité vylúčenie žiaka z výchovy a vzdelávania, umiestnením žiaka do samostatnej miestnosti za prítomnosti pedagogického zamestnanca alebo člena školského podporného tímu. Riaditeľ školy alebo riaditeľ školského zariadenia bezodkladne privolá

a) zákonného zástupcu,

b) zdravotnú pomoc,45)

c) Policajný zbor 46) alebo

d) odborného zamestnanca zariadenia poradenstva a prevencie.

(4) Ochranné opatrenie slúži na upokojenie žiaka. O dôvodoch a priebehu ochranného opatrenia vyhotoví riaditeľ školy alebo školského zariadenia písomný záznam.

Podmienkou získania úplného stredného odborného vzdelania na úrovni ISCED 3A je absolvovanie maturitnej skúšky v študijných odboroch stredných odborných škôl (stredné odborné školy s praxou, stredné odborné školy s odborným výcvikom, 2 ročné nadstavbové štúdium) v zmysle platných predpisov, ktoré upravujú spôsob ukončovania štúdia na stredných školách, ukončovania pomaturitného štúdia, nadstavbového štúdia, odbornej prípravy v odborných učilištiach a v učilištiach a ukončovania prípravy na výkon jednoduchých činností v odborných učilištiach.

Cieľom maturitnej skúšky (ďalej len „MS“) je overenie vedomostí a zručností žiakov v rozsahu učiva určeného učebnými plánmi, učebnými osnovami a vzdelávacími štandardmi Štátneho vzdelávacieho programu a úroveň pripravenosti absolventov na ich uplatnenie sa v povolaní a pre uchádzanie sa o ďalšie vzdelávanie.

Predmetom MS je preukázať schopnosti žiakov ako:

a) začleniť nadobudnuté poznatky do systému teoretických a praktických vedomostí, zručností a kompetencií,
b) ovládať kompetencie vyplývajúce z výkonových štandardov a schopnosti ich realizovať v pracovnom a mimopracovnom živote,
c) aplikovať a tvorivo využívať nadobudnuté vedomosti, zručnosti a kompetencie pri komplexnom riešení úloh a problémov vo vybranej oblasti,
d) komunikovať v slovenskom jazyku ako podmienka ďalšej študijnej a pracovnej mobility,
e) aktívne používať súčasné komunikačné a informačné technológie a získané informácie vedieť spracovať a použiť.

Predmety maturitnej skúšky pre stredné odborné školy sú:

a) slovenský jazyk a literatúra
b) povinný predmet zo skupiny predmetov cudzí jazyk
c) teoretická časť odbornej zložky
d) praktická časť odbornej zložky

Predmetom odbornej zložky maturitnej skúšky je komplexný súbor odborných vyučovacích predmetov. V teoretickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa ústne overujú vedomosti žiaka v tomto súbore, prípadne aj vo vzťahu k praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky. V praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky sa overujú zručnosti žiaka v tomto súbore.

MS pozostáva z týchto častí:

- Teoretická časť
- Praktická časť

Teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky je celoodborová, komplexná, nie predmetová a jej cieľom je overiť úroveň teoretických vedomostí a poznatkov.

Praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky overuje úroveň osvojených zručností žiakov a ich schopnosť aplikovať teoretické poznatky pri riešení konkrétnych praktických úloh komplexného charakteru.

12.1 CIEĽOVÉ POŽIADAVKY NA MATURITNÚ SKÚŠKU

Slovenský jazyk a literatúra, cudzí jazyk

Maturitná skúška z predmetov slovenský jazyk a literatúra a povinné predmety zo skupiny predmetov cudzí jazyk (anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk) pozostáva :

1. z externej časti a písomnej formy internej časti

2. z ústnej formy internej časti

Pre tieto predmety Štátny pedagogický ústav vypracoval :

- cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov zo slovenského jazyka a literatúry
- cieľové požiadavky na vedomosti a zručnosti maturantov z cudzieho jazyka pre jednotlivé úrovne (úroveň B1, B2)

Cieľové požiadavky sú dostupné na stránke Národného ústavu certifikovaných meraní. V roku 2009 NUCEM vydal špecifikáciu testov z vyučovacieho jazyka a z cudzieho jazyka pre externú časť a písomnú formu internej časti.

PODROBNOSTI O SPÔSOBE KONANIA EXTERNEJ ČASTI A PÍSOMNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY

Slovenský jazyk a literatúra:

Externú časť maturitnej skúšky zo slovenského jazyka a literatúry tvorí centrálne vypracovaná, vo všetkých školách v rovnakom čase zadaná, pod externým dozorom konaná a externe vyhodnotená písomná skúška – test. Test sa skladá len z úloh s výberom odpovede a z úloh s krátkou odpoveďou.
Písomnou formou internej časti sú centrálne pripravené súbory štyroch tém alebo východiskové texty a určené žánrové formy. Žiak si vyberie a vypracuje iba jednu tému. Žiak má preukázať komplexnosť ovládania spisovného jazyka, mieru tvorivosti v písomnom prejave a celkovú vzdelanosť a kultúrnosť v miere vychádzajúcej z cieľových požiadaviek.
Písomná práca sa vo všetkých školách zadáva v rovnakom čase, koná sa pod externým dozorom a vyhodnocuje sa interne na základe centrálnych pokynov.

Charakteristika úloh písomnej práce:

a) analýza a interpretácia umeleckého diela alebo vecného textu (jeho obsahová, kompozičná a štylistická analýza, argumentácia a hodnotenie),
b) vypracovanie zvolenej témy v určenej žánrovej forme,
c) porovnanie dvoch textov podľa zadania,
d) štýlová a žánrová transformácia textov.

Cudzí jazyk – anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk.
Cudzí jazyk obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá jazykovej úrovni B2 Spoločného európskeho referenčného rámca. Voliteľný predmet cudzí jazyk obsahom a úrovňou náročnosti zodpovedá jazykovej úrovni B1 Spoločného európskeho referenčného rámca.

Externá časť maturitnej skúšky z cudzieho jazyka pozostáva z centrálne vypracovanej, vo všetkých školách v rovnakom čase zadanej, pod externým dozorom konanej a externe vyhodnotenej písomnej skúšky – testu. Test overuje komunikačné kompetencie na úrovni B1 a B2 Spoločného európskeho referenčného rámca pre cudzie jazyky v častiach počúvanie s porozumením, čítanie s porozumením a použitie gramatiky a lexiky. Test obsahuje len úlohys výberom odpovede a úlohy s krátkou odpoveďou.

Úpravy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením:
Test z cudzieho jazyka pre žiakov so sluchovým postihnutím nebude obsahovať úlohy na počúvanie s porozumením.

Písomnou formou internej časti maturitnej skúšky je vypracovanie centrálne zadanej témy v určenej žánrovej forme. Písomná forma internej časti maturitnej skúšky sa zadáva vo všetkých školách v rovnakom čase, koná sa pod externým dozorom a vyhodnocuje sa interne na základe centrálnych pokynov.

Charakteristika témy písomnej formy internej časti maturitnej skúšky pre úroveň B2:
a) napísať jasný a detailný text na rôzne témy, ktoré žiaka zaujímajú,
b) podrobne, štylisticky a jazykovo správne písať o udalostiach, reálnych alebo fiktívnych zážitkoch,
c) napísať dobre zrozumiteľný príbeh,
d) napísať pozdrav, pozvanie, odkaz, blahoželanie, telegram,
e) napísať súkromný a formálny list, žiadosť, životopis, sťažnosť, reklamáciu, inzerát,
f) opísať osobu, predmet, miesto, činnosť, situáciu,
g) napísať súvislý text, v ktorom vyjadrí svoje názory, postoje, myšlienky, city,
h) napísať referát, diskusný príspevok, správu, rozprávanie.

Charakteristika témy písomnej formy internej časti maturitnej skúšky pre úroveň B1:

a) jednoducho a jasne písať o témach, ktoré sú žiakovi známe a zaujímajú ho,
b) vyjadriť svoj názor na témy, ktoré ho zaujímajú,
c) vyjadriť svoje pocity (ľútosť, radosť, záujem, súcit a pod.),
d) zvládnuť základné formy korešpondencie,
e) napísať pozdrav, pozvanie, odkaz, blahoželanie, telegram,
f) napísať súkromný a formálny list, žiadosť, životopis

PODROBNOSTI O SPÔSOBE KONANIA A OBSAHU ÚSTNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY

VŠEOBECNÉ POKYNY

1. Ústnu formu internej časti maturitnej skúšky tvorí ústna odpoveď žiaka pred predmetovou maturitnou komisiou, pričom si žiak žrebuje jedno zo schválených maturitných zadaní.
2. Ústna forma internej časti maturitnej skúšky je verejná.
3. Maturitné zadania a úlohy v nich vychádzajú z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti pre príslušný predmet maturitnej skúšky.
4. Každé maturitné zadanie tvoria dve alebo tri samostatné úlohy, podľa možností a charakteru predmetu z viacerých tematických okruhov.
5. Obsah maturitných zadaní zohľadňuje aj predpísaný čas určený na trvanie skúšky a jej prípravu.
6. Maturitné zadania ústnej formy internej časti maturitnej skúšky pripravuje príslušná predmetová komisia školy. Maturitné zadania sa nezverejňujú.
7. Minimálny počet zadaní je 30. Každé zadanie sa použije iba jedenkrát v danom dni.
8. Učebné pomôcky sa členia do dvoch skupín – všeobecné a konkrétne. Pod všeobecnými rozumieme pomôcky, ktoré má každý žiak na každej škole k dispozícii počas konania príslušnej časti alebo zložky skúšky. Konkrétne sú tie pomôcky, ktoré priamo súvisia s príslušným zadaním.
9. Škola zabezpečí žiakovi prístup k všeobecným pomôckam v príslušnom predmete maturitnej skúšky.
10. Súčasťou príslušného maturitného zadania je aj uvedenie konkrétnej učebnej pomôcky.
11. Skúšajúci citlivo riadi rozhovor so žiakom, kladie pomocné a stimulačné otázky, vyjadruje súhlas alebo nesúhlas s tvrdeniami žiaka, pričom ho vedie k tomu, aby svoje názory podopieral argumentmi a využíval pri tom písomnú prípravu a tiež vlastné poznatky získané počas prípravy na maturitnú skúšku.
12. Členovia predmetovej maturitnej komisie dbajú na to, aby žiak mohol na ich podnety reagovať plynulo a mal dosť času a pokoja na vyjadrenie svojich myšlienok.

SLOVENSKÝ JAZYK A LITERATÚRA

Každé zadanie obsahuje dve úlohy a východiskový literárny text. Jedna z úloh musí obsahovať učivo zo slovenského jazyka. Ak by literárny text neobsahoval vhodné podnety pre úlohu z jazyka, môže byť k tejto úlohe pripojený ešte špecifický text.

Charakteristika úloh maturitných zadaní
Úloha č. 1 – Úloha je zameraná na reprodukciu vedomostí z literárnej histórie a teórie literatúry (prevláda forma monológu) a na následnú schopnosť uplatniť tieto vedomosti pri interpretácii textu literárnej ukážky (prevláda forma dialógu s členmi predmetovej maturitnej komisie). Úloha môže mať tieto varianty:
a) variant – ak je úloha zameraná historicky, jej obsahom je priblíženie literárno-umeleckého obdobia a prehľad o najvýznamnejších autoroch (2 až 3) s ideovou, tematickou a umeleckou charakteristikou ich najdôležitejších diel a následná analýza a hodnotenie textu na základe argumentácie (dokazovanie vlastných tvrdení prvkami z textu),
b) variant – ak je úloha zameraná tematicky, jej obsahom je priblíženie odlišného stvárnenia príslušnej témy v rôznych dielach a následná analýza a hodnotenie textu na základe argumentácie (dokazovanie vlastných tvrdení prvkami z textu),
c) variant – ak je úloha zameraná na problematiku žánrovej formy, jej obsahom je definovanie žánrovej formy, náčrt jej historického vývinu, resp. prehľad modifikácií žánru u rôznych autorov a následná analýza a hodnotenie textu na základe argumentácie (dokazovanie vlastných tvrdení prvkami z textu).
Úloha č. 2 – Úloha je zameraná tak, aby žiak pri odpovedi prejavil svoju pripravenosť demonštrovať znalosť teoretického systému slovenského jazyka určenú základnými pedagogickými dokumentmi a svoju schopnosť uplatniť tieto vedomosti pri vysvetľovaní konkrétnych jazykových javov, ktoré sa vyskytli v texte literárnej ukážky (prevláda forma dialógu s členmi predmetovej maturitnej komisie).

Všeobecné pomôcky

Slovník slovenského jazyka
Frazeologický slovník
Pravidlá slovenského pravopisu

Hodnotenie

a) Predmetová maturitná komisia hodnotí obsahovú kvalitu a jazykovú správnosť odpovede, t. j. rozsah slovnej zásoby, gramatickú správnosť, štylistickú pôsobivosť a stupeň rečovej pohotovosti.
b) Každá úloha maturitného zadania sa hodnotí stupňom prospechu 1 až 5.
c) Váha hodnotenia jednotlivých úloh je 3 : 2. Pri výpočte váženého priemeru sa používa vzorec

$$z = \frac{3.\,z + 2.z}{5}$$

Úpravy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením

Trvanie skúšky: 30 minút
Čas na prípravu: 40 minút

Cudzí jazyk

Každé zadanie pre obidve úrovne náročnosti sa skladá z troch úloh. Tematické okruhy sú uvedené v cieľových požiadavkách z anglického jazyka.

Charakteristika úloh maturitných zadaní pre jazykové úrovne B2 a B1 Spoločného európskeho referenčného rámca

Úloha č. 1 – Vizuálny podnet (napr. obrázok, fotografia, komiks, graf, schéma a pod.) Žiak opíše predložený obrázok a hľadá súvislosti medzi obrázkom a príslušnou maturitnou úlohou. Komisia hodnotí súvislosť opisu predloženého podnetu, lineárnosť (postupnosť) vo vyjadrovaní a adekvátne jazykové prostriedky zodpovedajúce danej úrovni žiaka.
Úloha č. 2 – Tematický okruh
Úlohou žiaka je zaujať stanovisko k téme a odôvodniť ho v rozhovore so skúšajúcimi, ktorí vedú rozhovor podľa zásad uvedených v metodických pokynoch pre predmetové maturitné komisie. Komisia hodnotí, ako žiak dokáže zdôvodniť a vysvetliť svoje názory na príslušnú tému a argumentovať k problematike, výber faktov a informácií, gramatiku.
Úloha č. 3 – Situačná úloha, dialóg s rozdelenými úlohami (rôzne modelové situácie zohľadňujúce príslušný študijný odbor). Žiak dostane za úlohu vyriešiť konkrétnu situáciu.

Všeobecné pomôcky
Obojstranný prekladový slovník obsahujúci najmenej 15 000 hesiel.

Hodnotenie
a) Základom hodnotenia je rozsah slovnej zásoby, používanie gramatických štruktúr, stupeň jazykovej pohotovosti, obsahová stránka prejavu a pod.
b) Predmetová maturitná komisia hodnotí obsahovú a jazykovú správnosť odpovede, štruktúru – začiatok, vedenie a skončenie rozhovoru.
c) Každá úloha maturitného zadania sa hodnotí stupňom prospechu 1 až 5.
d) Hodnotenie úlohy č. 1 sa skladá z dvoch samostatných hodnotení. Hodnotí sa
1. obsahová primeranosť,
2. jazyková správnosť.
e) Hodnotenie úlohy č. 2 sa skladá zo šiestich samostatných hodnotení. Hodnotí sa
1. plynulosť vyjadrovania,
2. výslovnosť a intonácia,
3. obsah – náročnosť spracovania/kvalita rozhovoru,
4. lexikálny rozsah,
5. argumentácia,
6. gramatická presnosť.
f) Hodnotenie úlohy č. 3 sa skladá z dvoch samostatných hodnotení. Hodnotí sa
1. obsahová a jazyková správnosť,
2. pohotovosť vyjadrovania.
g) Váha hodnotenia jednotlivých úloh ústnej zložky je 1 : 2 : 1. Pri výpočte váženého priemeru pre obe úrovne sa používa vzorec

$$z = \frac{1.z + 2.z + 1.z}{4},$$

pričom z je po zaokrúhlení výsledný stupeň prospechu.

Úpravy pre žiakov so zdravotným znevýhodnením
Úloha č. 1
a) Ak ide o žiakov so zrakovým postihnutím, obrázky sa nahradia slovným opisom príslušnej situácie vo vyučovacom jazyku; grafy a schémy sa vynechajú.
b) Ak ide o žiakov so sluchovým postihnutím, nehodnotí sa jazyková správnosť.
Úloha č. 2

Ak ide o žiakov so sluchovým postihnutím, nehodnotí sa výslovnosť, intonácia a gramatická správnosť.
Trvanie skúšky: 30 minút
Čas na prípravu: 30 minút

PODROBNOSTI O SPÔSOBE KONANIA A OBSAHU TEORETICKEJ ČASTI ODBORNEJ ZLOŽKY MATURITNEJ SKÚŠKY A PRAKTICKEJ ČASTI ODBORNEJ ZLOŽKY MATURITNEJ SKÚŠKY

VŠEOBECNÉ POKYNY

1. Teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky je verejná.
2. V predmete teoretická časť odbornej zložky maturitnej skúšky a v predmete praktická časť odbornej zložky maturitnej skúšky si žiak žrebuje jednu z 25 schválených tém.
3. Maturitné témy vychádzajú z cieľových požiadaviek na vedomosti a zručnosti pre príslušný predmet maturitnej skúšky príslušného študijného odboru v oblasti odborného vzdelávania.
4. Maturitné témy pre teoretickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky a praktickú časť odbornej zložky maturitnej skúšky pripravuje príslušná predmetová komisia školy. Maturitné témy sa nezverejňujú.
5. Skúšajúci citlivo riadi rozhovor so žiakmi, kladie pomocné a stimulačné otázky, vyjadruje súhlas alebo nesúhlas s tvrdeniami žiaka, pričom ho vedie k tomu, aby svoje názory podopieral argumentmi a využíval pri tom písomnú prípravu a tiež vlastné poznatky získané počas prípravy na maturitnú skúšku.
6. Členovia predmetovej maturitnej komisie dbajú na to, aby žiak mohol na ich podnety reagovať plynulo a mal dosť času a pokoja na vyjadrenie svojich myšlienok.

TEORETICKÁ ČASŤ ODBORNEJ ZLOŽKY

Kritériá hodnotenia

a) porozumenie téme,
b) používanie odbornej terminológie,
c) samostatnosť prejavu,
d) schopnosť aplikácie,
e) správnosť a vecnosť odpovede.

Cieľové požiadavky

Žiak má
a) aktívne používať ekonomické pojmy a ovládať ich súvislosti,
b) chápať príčiny a dôsledky stavu a vývoja ekonomických javov a procesov,
c) poznať podstatu a princípy výrobného podniku, podniku spoločného stravovania a cestovného ruchu a podnikateľskej činnosti,
d) mať poznatky z ekonomiky a riadenia podnikovej činnosti a poznať základné spôsoby dosiahnutia podnikateľských cieľov organizácie,
e) ovládať podstatu a princípy finančného hospodárenia,
f) orientovať sa v základných právnych normách, predpisoch a ustanoveniach obchodného, živnostenského, občianskeho a pracovného práva,
g) mať poznatky z oblasti osobnej aj prevádzkovej hygieny a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
h) dbať na estetickú úroveň pracovného prostredia,
i) mať osvojené základy spoločenského správania, komunikácie,
j) mať vedomosti o potravinách, nápojoch, surovinách, o ich zložení, akosti, poznať princípy technológie ich výroby a spracovania v súlade s uplatnením vedomostí o normovaní prípravy pokrmov a nápojov,
k) chápať význam správneho skladovania a manipulácie s potravinami, posúdiť vhodnosť ich použitia s ohľadom na zdravie človeka,
l) poznať gastronomickú techniku, strojové a technické vybavenie prevádzok hotelov a zariadení spoločného stravovania, vedieť ich efektívne využívať a ošetrovať,
m) mať vedomosti o výžive človeka v jednotlivých vekových kategóriách a uplatňovať zásady správnej výživy,
n) poznať problematiku cestovného ruchu,
o) mať zodpovedajúce poznatky a návyky z oblasti osobnej a prevádzkovej hygieny, bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci a ochrany životného prostredia.

Materiálne podmienky
Prístroje, nástroje, stroje, zariadenia, reštauračný inventár, pomôcky, suroviny a materiály, počítač s nutným aplikačným softvérom, prístup na internet, spätný projektor, tlačiareň, elektronické médiá.

Priestorové podmienky
Trieda, odborné učebne, učebňa informatiky.

Pomôcky

Pracovný odev, štatistické tabuľky, normatívy, odborná literatúra a časopisy, právne predpisy, dátové súbory na elektronických nosičoch, dokumenty evidenčného charakteru v tlačenej a elektronickej podobe, kalkulačka.

PRAKTICKÁ ČASŤ ODBORNEJ ZLOŽKY
Témy sú v súlade s cieľovými požiadavkami na absolventa príslušného študijného odboru v oblasti odborného vzdelania.

Charakteristika foriem

PRAKTICKÁ REALIZÁCIA A PREDVEDENIE KOMPLEXNEJ ÚLOHY

Rozsah a obsah úloh: aplikácia teoretických vedomostí a zručností získaných praktickými zložkami výučby podľa konkrétneho odboru.
Kritériá hodnotenia
a) pochopenie úlohy,
b) analýza úlohy,
c) voľba postupu,
d) voľba a použitie pomôcok, špeciálnych zariadení, prístrojov, materiálov,
e) organizácia práce na pracovisku,
f) dodržiavanie zásad bezpečnosti a ochrany zdravia,
g) ochrana životného prostredia,
h) výsledok práce.

OBHAJOBA VLASTNÉHO PROJEKTU

Komplexná odborná práca alebo projekt sa rieši počas štúdia individuálne alebo v tíme. Práca je obsahovo zameraná podľa odboru štúdia a potrieb praxe.
Kritériá hodnotenia
a) odborná úroveň projektu,
b) grafická úroveň projektu,
c) vlastná obhajoba autora – úroveň prezentácie,
d) používanie odbornej terminológie,
e) využitie odbornej literatúry.

Cieľové požiadavky
Žiak vie
a) ovládať základy jednoduchého a podvojného účtovníctva,
b) používať výpočtovú techniku na bežnej užívateľskej úrovni,
c) ovládať technologické postupy prípravy jedál a nápojov s využívaním poznatkov o technologických normách,
d) používať prostriedky z oblasti osobnej, prevádzkovej hygieny a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
e) používať zásady správneho stolovania, techniky a pravidlá jednoduchej aj zložitej obsluhy a stolovania,
f) uplatňovať estetické princípy pracovného prostredia,
g) získavať a poskytovať informácie,
h) riadiť menší pracovný kolektív a uplatňovať hlavné zásady organizácie práce na pracovisku,
i) aplikovať osvojené návyky z oblasti osobnej aj prevádzkovej hygieny a bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci,
j) uplatňovať administratívne činnosti súvisiace s gastronomickou prevádzkou a uplatňovať normalizovanú úpravu písomností,
k) uplatniť zásady správneho skladovania a manipulácie s potravinami, posúdiť vhodnosť ich použitia so zreteľom na zdravie človeka,
l) efektívne využívať a ošetrovať gastronomickú techniku, strojové a technické vybavenie prevádzok hotelov a zariadení spoločného stravovania,
m) aplikovať vedomosti z oblasti cestovného ruchu v priamom kontakte s klientmi.
Materiálne podmienky
Prístroje, nástroje, stroje, zariadenia, reštauračný inventár, pomôcky, suroviny a materiály, počítač s nutným aplikačným softvérom, prístup na internet, spätný projektor, tlačiareň, elektronické médiá.
Priestorové podmienky
Trieda, odborné učebne, učebňa informatiky.
Pomôcky
Pracovný odev, štatistické tabuľky, normatívy, odborná literatúra a časopisy, právne predpisy, dátové súbory na elektronických nosičoch, evidenčné dokumenty v tlačenej a elektronickej podobe, kalkulačka.

12.2 TÉMY MATURITNEJ SKÚŠKY

MS pozostáva z komplexných tém vytvorených z cieľových požiadaviek vychádzajúcich zo štátneho vzdelávacieho programu. **Je zásadným vzdelávacím výstupom** absolventov študijných odborov stredných odborných škôl, ktorí vykonaním maturitnej skúšky získajú na jednej strane hlavne odbornú kvalifikáciu a kompetenciu vykonávať pracovné činnosti v danom povolaní a na druhej strane možnosť ďalšieho vzdelávania. Získané maturitné vysvedčenie, vrátane výučného listu na stredných odborných školách s odborným výcvikom, potvrdzuje v plnom rozsahu ich dosiahnuté kompetencie.

Pri teoretickej a praktickej časti odbornej zložky maturitnej skúšky má žiak využívať a aplikovať vedomostí a schopností z rôznych odborných predmetov komplexne, uplatňovať rôzne matematické a prírodovedné hľadiská. Pri skúške sa sleduje nielen jeho schopnosť využívať integrované a aplikačné medzipredmetové vzťahy v oblasti všeobecnej a odbornej zložky vzdelávania, ale aj úroveň jeho ústneho prejavu a to z jazykovednej stránky a správneho uplatňovania odbornej terminológie na základne kriteriálneho hodnotenia výkonov. Takto sa overuje nielen kvalita odbornej prípravy žiakov na povolanie, ale aj ich schopnosti potrebné pre ďalšie štúdium na vysokej škole.

Štátny vzdelávací program je jedinečným vzdelávacím štandardom, ktorý určuje súbor požiadaviek na žiaka vymedzujúcich stupeň dosiahnutých vedomostí, zručností, postojov a hodnotovej orientácie a špecifikuje to, čo by mal žiak vedieť, dosiahnuť, vykonať a preukázať, aby získal certifikát – maturitné vysvedčenie, požadovanú kvalifikáciu alebo postúpil na vyšší stupeň vzdelania. Vzdelávacie štandardy zahŕňajú výkonové a obsahové štandardy. **Výkonový štandard** je svojím zameraním cieľovou požiadavkou. Je zároveň vstupným a výstupným štandardom (vstupné a výstupné požiadavky). Identifikuje merateľnosť vyučovacieho procesu. Popisuje produkt výučby, nie jej proces. **Skompletizovanie maturitných tém** teda znamená identifikáciu **sumatívneho vzdelávacieho výstupu**. .

Maturitná téma je konkrétny odborný problém alebo problémová situácia komplexného charakteru, ktorý má žiak v priebehu maturitnej skúšky riešiť. V odbornej zložke maturitnej skúšky by mala smerovať k napodobeniu určitých odborných úloh, činností alebo situácii, ktoré sa uplatňujú na pracovisku v rámci povolania, pre ktoré sa žiaci pripravujú.

Maturitná téma **je integratívna**. Má svoju profilovú a aplikačnú časť. Preto sa skladá z **podtém.**

Každá téma má:

- vychádzať z výkonových štandardov pre odborné vzdelávanie (hodnotenie absolútneho výkonu na základe kritérií) a zabezpečiť, aby výkonové štandardy uvedené v profile absolventa komplexne pokryli všetky témy MS,
- uplatňovať hľadisko akumulácie vedomostí viacerých odborných predmetov obsahovo príbuzných
- vychádzať z rozsiahlejších tematických celkov viacerých odborných predmetov (komplexnosť odborného vzdelávania na základe obsahových štandardov),
- umožniť a podporiť využitie všetkých podporných učebných zdrojov (pomôcky, písomné materiály, informácie a údaje, atď.) pre splnenie danej témy,
- umožniť preverenie schopnosti žiaka využívať vedomosti a intelektuálne schopnosti získané počas štúdia na posúdenie konkrétneho odborného problému, ktorý je daný v téme MS,
- dodržiavať pravidlo zrozumiteľnosti, konzistentnosti a komplexnosti tak, aby náročnosť, vecný a časový rozsah tém boli pre žiaka optimálne, primerané a zvládnuteľné na danom stupni vzdelania.

12.3 KRITÉRIÁ HODNOTENIA

Hodnotenie MS ako sumatívneho vzdelávacieho výstupu je proces skompletizovania a interpretovania údajov a dôkazov o výkone žiakov. Špecifikuje, aké dôkazy o výkone žiaka sa majú vytvoriť, ako majú byť interpretované výstupné informácie a akým spôsobom sa majú zaznamenať. Je konečným rozhodnutím o výkone žiaka a ich cieľom je certifikácia.

Hodnotenie je jednou z najvýznamnejších činností kontroly vzdelávania, ktorou sa zisťujú a posudzujú výsledky vzdelávania.

Vzdelávacie výstupy

Predstavujú základ pre kriteriálne hodnotenie vedomostí žiaka. Vymedzenie metód, prostriedkov a kritérií hodnotenia a by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Vzdelávacie výstupy

- musia odpovedať na otázku **čo** sa od žiaka očakáva, aby preukázal svoju kompetenciu a úspešne ukončil svoje štúdium,
- musia odpovedať na otázku, **ako** má žiak vzdelávací výstup zvládnuť. Podtémy pomáhajú usporiadať zásadné informácie vo forme výkonov v logickej sekvencii v rámci danej maturitnej témy,
- sú pre žiakov **jasné a konzistentné**,
- majú **odsúhlasenú štruktúru**,
- môžu mať **vlastné učebné zdroje** (pomôcky, prístroje, modely, odborné tabuľky, vlastné práce, atď.),
- predstavujú základ pre **kriteriálne hodnotenie** vedomostí, zručnosti a kompetencie žiaka. Vymedzenie metód a prostriedkov hodnotenia by sa malo pripravovať súbežne s formulovaním vzdelávacích výstupov.

Výber metódy hodnotenia bude závisieť na tom, ako bude ktorá z nich vhodná na overovanie konkrétnych vedomostí, zručností a postojov, ktoré sú špecifikované v kľúčových cieľoch. Či je vybraná metóda hodnotenia vhodná pre vzdelávací cieľ, závisí od toho:

- ako by mala daná **požadovaná činnosť/výkon** byť preukázaná/ný,
- aké sú **podmienky**, v ktorých má daná činnosť/výkon prebiehať,
- aké sú **výkonové štandardy**, podľa ktorých by sa mala daná činnosť vykonať.

Odporúčaná norma hodnotenia je forma, ktorou sa porovnáva výkon žiaka s výkonmi iných žiakov. Je preto dôležité, aby správne nastavený systém hodnotenia monitoroval a zabezpečil na správnom základe dodržiavanie smerníc stanovených činností, preskúmal zabezpečenie ich účinnosti a využiteľnosti s aspektom na meniace sa potreby užívateľov, priemyselné a obchodné štandardy.

Presnosť a precíznosť

Hoci poznáme pestrú paletu metód hodnotenia, ktoré sa používajú na meranie vedomostí, základným bodom je fakt, že každé vykonané meranie musí byť presné a precízne. Používa sa bez ohľadu na to, aby sa výsledky vytvorili ako základ pre proces ich zaznamenania alebo pre certifikáciu vedomostí. Aby boli presné a precízne, merania musia priniesť platná a spoľahlivé informácie.

Platnosť – validita

Je miera na meranie každého hodnotenia, ktoré má zmysel merať. Kontrola platnosti je zase proces, ktorý je kompetentným orgánom schválený a ktorý sa realizuje v inštitúcii zodpovednej za tvorbu vzdelávacích programov. Každý systém hodnotenia je platný v rozsahu, v ktorom sa meria to, čo si vyžaduje byť zmerané.

Za účelom zabezpečiť platnosť hodnotenia je preto nevyhnutné :

- jasne definovať, čo sa má skúšať,
- vybrať prijateľné metódy na meranie vedomosti.

Spoľahlivosť

Je miera dôslednosti a zásadovosti, s ktorou sú výsledky akéhokoľvek hodnotenia vysvetlené a popísané. Je rovnako dôležité pre účinné hodnotenie.

Reliabilita metód hodnotenia má zabezpečiť, aby:

- všetci žiaci jasne pochopili, čo sa od nich vyžaduje,
- podmienky hodnotenia boli známe a dodržiavali sa,
- všetky výsledky boli založené na odsúhlasených vyznačených schémach a postupoch,
- hodnotenie zaručovalo obmedzenie účinku pravdepodobných chýb/nepresnosti.

Spravodlivosť

Učitelia a žiaci musia považovať hodnotiaci systém za primeraný cieľom vzdelávania, prístupu vzdelávania a učebnému plánu. To značí, že systém bude otvorený, ak žiaci budú plne informovaní o cieľoch vzdelávania a prípravy, výkonových kritériách a podmienkach hodnotenia.

Praktičnosť

Systém hodnotenia musí byť tesne previazaný na podstatné kvalifikačné štandardy, ktoré zabezpečia najefektívnejšie využívanie dostupných zdrojov. Ďalšie praktické hľadiská zahŕňajú podiel času hodnotenia na celkovom vzdelávacom čase, ľahké použitie, administratívnu účinnosť a faktory nákladov/výhod.

Kritériá hodnotenia pre teoretickú časť odbornej zložky MS

1. porozumenie téme,
2. správne používanie odbornej terminológie v materinskom a cudzom jazyku,
3. schopnosť správne analyzovať tému,
4. vecnosť, správnosť a komplexnosť odpovede,
5. schopnosť praktickej aplikácie poznatkov,
6. prezentácia samostatnej, komplexnej a správnej odpovede,
7. výraznosť a istota prezentácie,
8. rutinné zmysluplné využívanie nevyhnutných pomôcok a prostriedkov pri odpovedi,
9. dôslednosť a zodpovednosť pri vypracovaní témy,
10. istota pri riešení problémových situácií, javov a problémov,
11. schopnosť predniesť vlastné riešenie.

Kritériá hodnotenia pre praktickú časť odbornej zložky MS

1. pochopenie úlohy,

2. správne analyzovaná téma,
3. správne používanie odbornej terminológie,
4. schopnosť teoretickej aplikácie pri praktickom predvedení úlohy,
5. samostatnosť pri práci,
6. správna a efektívna voľba metód pri postupe práce,
7. správny výber náradia, prístrojov, strojov, zariadení, materiálov, surovín a pod.,
8. efektívna organizácii práce na pracovisku,
9. dodržiavanie noriem, hygieny a pravidiel bezpečnosti práce,
10. uplatňovanie zásad ochrany životného prostredia,
11. dodržanie bezpečnostných, hygienických a protipožiarnych opatrení,
12. kvalitný výsledok práce.

HODNOTENIE TEORETICKEJ ČASTI ODBORNEJ ZLOŽKY:

Škola:																		
Trieda:									**Školský rok:**									
Študijný odbor:																		
P.č.	**Zoznam žiakov**	**Číslo TMS**	**Zoznam kritérií**														**SUMÁR**	
			Porozumenie téme		**Správna odborná terminológia**		**Samostatnosť prejavu**		**Schopnosť aplikácie**		**Správnosť a vecnosť odpovede**		**Komplexnosť témy**		**Odborné kritériá – počet podľa odboru**			
			A	**N**	**A**	**N**	**A**	**N**	**A**	**N**	**A**	**N**	**A**	**N**	**A**	**N**	**ΣA**	**ΣN**

TMS – téma MS A – áno N – Nie Sumár – vážený aritmetický priemer

Ak sme stanovili napr. 10 zásadných kritérií na hodnotenie výkonu žiaka (právny predpis uvádza iba minimum doporučujúcich kritérií, učitelia si sami vytvoria kritériá, hlavne tie, ktoré sa týkajú odborných kompetencií v zmysle komplexného prístupu k hodnoteniu témy MS – profilová časť, aplikačná časť), ktoré pomôžu ohodnotiť celkový výkon žiaka z rôznych aspektov. Môžeme ich vyhodnotiť rôznym spôsobom: známkou, percentuálne, slovom, bodmi atď. V uvedenom príklade sa použilo slovné hodnotenie: zvládol žiak určené kritérium? (áno, nie). Pri hodnotení je vhodné zvoliť stupnicu úspešnosti, napr.:

Dosiahnutá úspešnosť (áno)	Známka
10 – 9	1
8 – 7	2
6 – 5	3
4 – 3	4
2 – 1	5

HODNOTENIE ÚSTNEJ ČASTI MS - JEDNOTLIVO

Škola:						
Trieda:			**Školský rok:**			
Študijný odbor:						
Meno a priezvisko absolventa:						
Forma: (napr. ústna časť MS)						
Názov témy MS:						
Zoznam kritérií	**Hodnotenie známkou**					
	1	**2**	**3**	**4**	**5**	**Sumár**
Porozumenie téme						
Používanie odbornej terminológie						
Samostatnosť prejavu						
Schopnosť aplikácie						
Správnosť a vecnosť odpovede						
Atď.						

Sumár = vážený aritmetický priemer známok

Klasifikácia je výsledkom komplexného hodnotenia vedomostí, zručností a návykov žiaka. Základom na pridelenie klasifikačného stupňa sú známky, čiže zaradenie žiaka alebo jeho výkonu do niektorej výkonnostnej skupiny. Vymedzenie klasifikačných stupňov sa opiera o hodnotenie podľa kritérií.

Materiálne a priestorové podmienky pre vykonanie maturitnej skúšky

Priestory nevyhnutné na realizáciu MS (vo všeobecnosti)

1. odborné učebne,
2. učebne,
3. laboratória,
4. strediská odborného výcviku/odbornej praxe (podľa konkrétneho študijného odboru)
5. špeciálne zariadenia,
6. ostatné priestory podľa potrieb a orientácie študijného odboru.

Povolené pomôcky pri priebehu MS (vo všeobecnosti)

1. počítač s nutným aplikačným softwarom, prístup na internet, dátové súbory na elektronických nosičoch,
2. spätný projektor, skener, tlačiareň, elektronické média podľa potreby,
3. modely, priesvitky, obrazy,
4. kalkulačka,
5. odborná literatúra, publikácie, relevantné tabuľky, príručky, právne normy a predpisy, atlasy, dokumenty textového a grafického charakteru v tlačenej a elektronickej podobe,
6. vlastné písomné práce vypracované počas štúdia (ich použitie je podľa rozhodnutia komisie),
7. nástroje, prístroje, stroje, zariadenia, suroviny, materiál, meradlá,
8. pracovný odev.

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE K HODNOTENIU A KLASIFIKÁCII MATURITNEJ SKÚŠKY

1. Podrobnosti hodnotenia a klasifikácie maturitnej skúšky sú uvedené v § 15 vyhlášky MŠ SR č. 318/2008 Z. z. o ukončovaní štúdia na stredných školách v znení vyhlášky č . 209/2011 Z. z.
2. **Ústnu formu** internej časti maturitnej skúšky (ďalej len " UF IČ") z predmetov, ktoré majú externú časť maturitnej skúšky (ďalej len „EČ") a písomnú formu internej časti maturitnej skúšky (ďalej len " PFIČ") alebo len EČ, na ktoré sa žiak prihlásil, **môže žiak vykonať v riadnom termíne bez ohl'adu na jeho výsledky z EČ alebo PFIČ** z týchto predmetov.
3. Žiak, ktorý nesplnil podmienky na úspešné vykonanie maturitnej skúšky z predmetu maturitnej skúšky, **požiada školskú maturitnú komisiu** (ďalej len "ŠMK") **o opravnú skúšku** z tohto predmetu. Vo svojej žiadosti špecifikuje, ktorú časť resp. formu maturitnej skúšky chce opravovať.
4. Termín konania UFIČ je september alebo február nasledujúceho školského roka. Opravnú skúšku z EČ a PFIČ môže žiak vykonať v septembri nasledujúceho školského roku alebo v riadnom termíne EČ a PFIČ nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 5 a § 88 ods. 4 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len .. školský zákon").
5. Na opravnú skúšku EČ a PFIČ sa žiak prihlási riaditeľovi školy do 30.júna, ak sa opravná skúška koná v septembri, alebo do 30.septembra, ak sa opravná skúška koná v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 7 školského zákona. Tomuto prihláseniu predchádza žiadosť o opravnú skúšku v zmysle bodu 3.

K OPRAVNÝM SKÚŠKAM EXTERNEJ ČASTI, PÍSOMNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI A ÚSTNEJ FORMY INTERNEJ ČASTI MATURITNEJ SKÚŠKY

Predmet, ktorý má EČ a PFIČ (vyučovacie jazyky a cudzie jazyky)

1.Ak žiak získal z PFIČ 25 % z celkového počtu bodov alebo **menej** a súčasne z EČ získal 33 % z celkového počtu bodov alebo **menej** a na UFIČ bol hodnotený stupňom prospechu **dostatočný** alebo **nedostatočný**, požiada ŠMK o **opravnú skúšku EČ, PFIČ a UFIČ**. Zároveň sa do 30.júna, ak sa opravná skúška koná v septembri, alebo do 30.septembra, ak sa opravná skúška koná v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 7 školského zákona prihlási na EČ a PFIČ . Ak mu bola povolená opravná skúška, opravnú skúšku UFIČ vykoná v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka, opravnú skúšku EČ a PFIČ vykoná v septembri, alebo v riadnom termíne nasledujúceho školského roka (nezávisle od výsledku žiaka na UFIČ odporúčame, aby vykonal opravnú skúšku EČ aj PFIČ). Po vykonaní všetkých častí opravných skúšok predmetová maturitná komisia (ďalej len "PMK") posúdi, či splnil podmienky na úspešné vykonanie maturitnej skúšky z tohto predmetu.
2.Ak žiak získal z PFIČ 25 % z celkového počtu bodov alebo **menej** a súčasne z EČ získal 33 % z celkového počtu bodov alebo **menej** a na UFIČ bol hodnotený stupňom prospechu nie horším ako **dobrý**, požiada ŠMK o **opravnú skúšku EČ a PFIČ**. Zároveň sa prihlási na EČ a PFIČ do 30.júna, ak sa opravná skúška koná v septembri, alebo do 30.septembra, ak sa opravná skúška koná v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 7 školského zákona. Tomuto prihláseniu predchádza žiadosť o opravnú skúšku v zmysle bodu 3. Po vykonaní opravných skúšok PMK posúdi, či splnil podmienky na úspešné vykonanie maturitnej skúšky z tohto predmetu.
3.Ak žiak získal z PFIČ **viac** ako 25 % z celkového počtu bodov a súčasne z EČ získal 33 % z celkového počtu bodov alebo **menej** a na UFIČ bol hodnotený stupňom prospechu **dostatočný alebo nedostatočný**, požiada ŠMK o

opravnú skúšku UFIČ a EČ. Zároveň sa prihlási na EČ do 30.júna, ak sa opravná skúška koná v septembri, alebo do 30.septembra, ak sa opravná skúška koná v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 7 školského zákona.
4.Ak žiak získal z EČ **viac** ako 33% z celkového počtu bodov a súčasne z PFIČ získal 25 % z celkového počtu bodov alebo **menej** a na UFIČ bol hodnotený stupňom prospechu **dostatočný alebo nedostatočný**, požiada ŠMK o **opravnú skúšku UFIČ a PFIČ**. Zároveň sa prihlási na PFIČ do 30.júna, ak sa opravná skúška koná v septembri, alebo do 30.septembra, ak sa opravná skúška koná v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 7 školského zákona.
5.Ak mu bola povolená opravná skúška, opravnú skúšku **UFIČ** vykoná v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka. Ak žiak bude na nej hodnotený stupňom prospechu
a) nie horším ako **dobrý**, úspešne vykonal maturitnú skúšku z predmetu a **nemusí sa prihlásiť na EČ resp. PFIČ**,
b) **dostatočný**, **prihlási sa** do 30.júna, ak sa opravná skúška koná v septembri, alebo do 30.septembra, ak sa opravná skúška koná v riadnom skúšobnom období nasledujúceho školského roka podl'a § 77 ods. 7 školského zákona (teda **na tú časť, z ktorej nesplnil podmienku** pre úspešné vykonanie maturitnej skúšky z tohto predmetu). Ak mu bola povolená opravná skúška, opravnú skúšku vykoná v riadnom termíne nasledujúceho školského roka. Po vykonaní opravnej skúšky PMK posúdi, či splnil podmienky na úspešné vykonanie maturitnej skúšky z tohto predmetu.
6.Ak žiak získal z PFIČ **viac** ako 25 % z celkového počtu bodov **a súčasne** z EČ získal **viac** ako 33 % z celkového počtu bodov a na UFIČ bol hodnotený stupňom prospechu **nedostatočný**, požiada ŠMK o **opravnú skúšku UFIČ** . Ak mu bola povolená opravná skúška, opravnú skúšku UFIČ vykoná v septembri alebo vo februári nasledujúceho školského roka. Ak žiak nebude na nej hodnotený stupňom prospechu nedostatočný, úspešne vykoná maturitnú skúšku.

12.4 ORGANIZÁCIA MS

Maturitné a skúšky budú prebiehať podľa Vyhlášky o ukončovaní štúdia 318/2008 Z.z.
Do 30.septembra - písomné prihlásenie žiakov na MS.
Riadny termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky bude v predmetoch:

- slovenský jazyk a literatúra **- marec**
- anglický jazyk, nemecký jazyk, ruský jazyk - **marec** (streda),
- náhradný termín externej časti maturitnej skúšky a písomnej formy internej časti maturitnej skúšky bude v mesiaci - **apríl.**
- praktické maturitné skúšky - podľa osobitného harmonogramu v mesiacoch **apríl – máj**
- ústna časť maturitných skúšok: **druhý, alebo tretí maturitný termín**
- do 31.marca na návrh predmetovej komisie schválenie maturitných zadaní a maturitných tém.
- pri ústnej forme internej časti maturitnej skúšky okrem ústnej formy internej časti maturitnej skúšky z predmetu teoretická časť odbornej zložky si žiak žrebuje jedno zo schválených zadaní (počet 25).
- riaditeľ strednej školy na návrh predmetovej komisie schvaľuje do 31. marca maturitné zadania jednotlivých predmetov ústnej formy internej časti maturitných skúšok, ktorých súčasťou je aj zoznam učebných pomôcok, ktoré môže žiak používať.
- témy na jednotlivé časti teoretickej časti odbornej zložky, praktickej časti odbornej zložky s uvedením učebných pomôcok, ktoré môže žiak používať, schvaľuje na návrh predmetovej komisie riaditeľ školy v termíne do 31.marca.
- pri ústnej forme internej časti maturitnej skúšky z predmetu teoretická časť odbornej zložky si žiak žrebuje jednu z 25 schválených tém.
- na praktickú časť odbornej zložky sa určí podľa náročnosti a špecifík odboru 1 téma až 15 tém, ktoré zahŕňajú charakteristické činnosti, na ktorých výkon sa žiaci pripravujú.
- formu praktickej časti odbornej zložky určí riaditeľ školy na návrh predmetovej komisie. žiak vykoná praktickú časť odbornej zložky vo vyžrebovanej téme alebo v určenej téme jednou z týchto foriem:
  a)praktická realizácia a predvedenie komplexnej úlohy,
  b) obhajoba vlastného projektu,
- praktická časť odbornej zložky môže byť individuálna alebo skupinová. žiak môže na nej používať pomôcky uvedené v zadaní témy práce.
- maturitné skúšky z jednotlivých predmetov, okrem externej časti a písomnej formy internej časti, sa konajú pred predmetovou maturitnou komisiou. v jednom dni môže predmetová maturitná komisia vyskúšať najviac 24 žiakov.
- pri konaní maturitnej skúšky sa za jednu hodinu maturitnej skúšky považuje čas 60 minút.